

Oponent: **prof. Ing. Roman Rak, PhD.**

Fakulta právních a správních studií
Katedra Kriminalistiky a forenzních disciplín
Vysoká škola finanční a správní, a.s.

Tel. + 420 606 891 520, e-mail: roman.rak@irisident.cz

Estonská 500
101 00 Praha 10

Česká republika

POSUDEK OPONENTA

na habilitační práci „*Genéza systémového riešenia ochrany štátnej hranice na teritóriu dnešného Slovenska od roku 1948 až po hraniční dozor schengenského typu*“

autor: **plk. JUDr. Robert Odler, PhD.**

Dekretem rektorky Akadémie Polície v Bratislave jsem byl podle § 1 odstavec 8 vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 Z. z. o postupu získávání vědecko-pedagogických titulů nebo umělecko-pedagogických titulů docent a profesor ve znění zákona č. 457/2012 Z. z. jmenovaný oponentem na habilitační jednání plk. JUDr. Roberta Odlera, PhD. a současně pověřený vypracováním oponentského posudku na jeho habilitační práci.

Aktuálnost habilitační práce

Jednou ze základních funkcí každého státu, libovolného politického zřízení, je ochrana jeho vnějších státních hranic. Povinnost státu chránit své fyzické hranice byla známa již při prvních státních zřízeních před několika tisíci lety.

Přesto je zvolené téma habilitační práce JUDr. Roberta Odlera aktuální i v této době. V době integrace a globalizace by bylo logické spíše sjednocování a spojování. Přesto Slovensko i Česká republika se demokraticky rozhodly jít svou vlastní cestou, která z pohledu ochrany hranic znamenaly zcela nové zkušenosti a poznatky pro oba státy.

Habilitační práce popisuje minulé principy a způsoby ochrany hranic Československa, následně samostatné Slovenské republiky bezprostředně po rozdělení federace až po přechod Slovenska k ochraně hranic Schengenského typu.

Pro současnost i budoucnost je vždy důležitá znalost minulosti, ze které můžeme vždy vycházet, abychom neopakovali historické chyby nebo abychom maximálně efektivně, ekonomicky využili nelehce získané zkušenosti z předchozích období, trvajících desítky let.

Současná doba politické nestability a rozmanitých konfliktů na Blízkém a Středním východě aktivuje rozmanité hrozby v podobě terorismu na celou Evropskou unii. V důsledku masivní imigrace z rizikových a nestabilních oblastí dochází ke stírání pojmů vnějších a vnitřních hranic, vnější a vnitřní nepřítel. V důsledku všechny státy EU samostatně, a EU jako celek musí přehodnotit své bezpečnostní politiky, strategie a koncepty, včetně ochrany vnějších hranic EU, vnitřních hranic mezi členskými státy EU a ochrany rozmanitých objektů, včetně tzv. měkkých cílů.

Předložená práce habilitanta je cenná nejen tím, že se zabývá historickými aspekty ochrany a dozoru státních hranic, ale i tím, že detailně rozpracovává problematiku bezpilotních dronů pro práci v bezpečnostních sborech.

JUDr. Robert Odler ve své habilitační práci bohatě využívá své hluboké, předchozí zkušenosti a poznatky z řešení vědecko-výzkumných úloh (VVÚ) na Akademii Policajného zboru v Bratislave. V souvislosti s problematikou dronů to je VVÚ č. 234 – *Analýza využití bezpilotních prostředků ve vybraných policejních službách*, kde jako zodpovědný řešitel dílčího vědeckého úkolu řešil konkrétní úlohy. Tato VVÚ se stala aktuální po vstupu Slovenska do Schengenského prostoru, protože se výzkum orientoval na nové smart technologie při zabezpečení státních hranic s Ukrajinou. Technologie se neustále vyvíjejí, stejně tak vznikají nové požadavky na ochranu státních hranic, a proto toto téma, z pohledu dronů i habilitační práce je dlouhodobě aktuální.

Obsahová náplň habilitační práce

Předložená habilitační práce *„Genéza systémového riešenia ochrany štátnej hranice na teritóriu dnešného Slovenska od roku 1948 až po hraniční dozor schengenského typu“* má v 152 stran základního textu a 7 stran příloh formátu A4, více jak 40 obrázků, poměrně velké množství grafů a tabulek.

Habilitační práce pokrývá časově historické období od roku 1949 až po aktuální dni (tj. rok 2017). Vnitřně je pak dále členěna na období socialismu (1949-1989), období společné hranice ČSFR, období, následující po bezkonfliktním rozdělení ČSFR. Tento poslední časový úsek je dále logicky rozdělen a popisován na období před a po podpisu tzv. Schengenských dohod.

Kromě časového hlediska habilitační práce dává plný a vyčerpávající přehled o vývoji různých činností při ochraně státní hranice z nejrůznějších pohledů jako jsou: organizační, velitelské či výkonné struktury řízení ochrany státní hranice, jejich úkoly, různé problematické okruhy (nelegální migrace uprchlíků, krádeže vozidel apod.), technické prostředky a technologie na ochranu státních hranic, různé politické a procesní rozhodnutí, ovlivňující globálně ochranu hranic (rozmanité analýzy a z nich vyplývající úkoly, institucionální regionální a oblastní opatření v letech 2002-2004 a 2004-2007), specifika ochrany hranic s Ukrajinou, návrhy řešení integrovaného systému zabezpečení kontroly hranic apod.

Poslední kapitola habilitační práce má výzkumný charakter. Autor se seriózně zabývá problematikou využití bezpilotních prostředků při kontrole hranice a při dalších policejních činnostech (řízení, kontrola, monitoring silničního provozu, ostraha objektů, monitorování nepřístupných míst, prohlídka místa události, při operativních činnostech – zásahy, vyhledávání osob apod.).

Zajímavou pasáží jsou otázky, jak sami policisté vidí vybavení bezpilotního letounu technickými prostředky pro podporu policejních činností – noktovizor, termokamera, infravětlomet, síť na zachytávání dronů, zbraň se značkovacím střelivem, světloomet, megafon apod.

Pro výzkum byla použita zejména metoda dotazníkového šetření. Pasáž věnovaná výzkumu je velice pečlivě zpracována; je patrný nadhled a dlouhodobá praxe autora v bezpečnostních činnostech.

Kapitola obsahuje všechny nezbytné strukturální části, nezbytné pro vědecko-výzkumnou aktivitu. Jsou zde jasně, zcela zřetelně, citlivě a pochopitelně popsány metodologie výzkumu, hlavní i dílčí cíle, objekty i předměty výzkumu, formulace hypotéz (včetně hypotéz dílčích), metodika a výstupy z vědecko-výzkumného úkolu, výsledky výzkumu.

V poslední kapitole nalezneme velké množství grafů a tabulek, které přehledově dokumentují a graficky znázorňují výstupy z realizovaného dotazníkového šetření.

Závěr

Přínos realizované habilitační práce plk. Roberta Odlera, PhD. lze spatřit zejména ve dvou rovinách.

Za první – v rovině historicko-popisné, jež popisuje „minulost“ ochrany státní hranice. Vzhledem k charakteru ochrany hranic, nepřístupnosti této části veřejnosti zejména v minulých letech by mohlo vést k zapomnění detailních aspektů ochrany hranic. Habilitační práce tuto oblast velmi dobře popisuje z rozmanitých úhlů a stává se určitou pamětí ochrany hranic pro další generace. Mnoho poznatků z minulosti lze uzpůsobit při řešení současných bezpečnostních problémů, které se týkají všech členských zemí EU.

Za druhé – v rovině využití moderních technických prostředků na ochranu státních hranic v současnosti. Problematika bezpilotních letounů je dnes vysoce aktuální. V habilitační práci je jejich využití popsáno nejen pro oblast ochrany státních hranic, ale i pro různé specializované služby policie.

Je zřejmé, že tato práce je jedinečná a nevznikla náhodně či jednorázově. Habilitant v minulosti se účastnil jako řešitel několika vědecko-výzkumných úloh, řešených na půdě APZ v Bratislavě, které úzce souvisejí s poslední řešenou problematikou ochrany státní hranice. Při zpracování své práce habilitant čerpal z následujících VVÚ:

- Migrace osob ve středoevropském regionu a její vliv na činnost služby cizinecké policie a služby pohraniční policie (VVÚ 41 a VVÚ 87);
- Prevence krádeží vozidel (VVÚ 4);
- Pozorovací optické prostředky policie (VVÚ 7);
- Identifikace silničních vozidel (VVÚ 23);

Habilitant dokázal, že umí systémově přistupovat k řešení problematice a používat vhodných vědeckých nástrojů v nelehké oblasti, kterou si vybral. Práce je velmi aktuálně dnes a její hodnota nebude klesat.

Jako oponent doporučuji habilitační práci přijmout a po úspěšné habilitační přednášce udělit plk. JUDr. Robertu Odlerovi, PhD. titul docenta v oboru Ochrana osob a majetku.

V Kladně, dne 22. 02. 2018

prof. Ing. Roman Rak, PhD.